

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

KOD UCZNIĄ

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*miejsce
na naklejkę*

Egzamin ósmoklasisty

Język polski

DATA: 15 kwietnia 2019 r.

GODZINA ROZPOCZĘCIA: 9:00

CZAS PRACY: do 180 minut

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych **20 stronach** są wydrukowane **22 zadania**.
2. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Wszystkie zadania rozwiązuj długopisem lub piórem.
5. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
6. W każdym zadaniu poprawna jest zawsze **tylko jedna** odpowiedź.
7. Ewentualne poprawki w odpowiedziach zapisz zgodnie z informacjami zamieszczonymi na następnej stronie.
8. Na trzeciej stronie arkusza zamieszczona jest lista lektur obowiązkowych.

Powodzenia!

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

Upewnienia
uczniā do:

dostosowania
zasad oceniania.

nieprzenoszenia
odpowiedzi na kartę.

OPOP-800-1904

Zapoznaj się z poniższymi informacjami

1. Do niektórych zadań podane są trzy albo dwie odpowiedzi:

A. B. C. albo PRAWDA FAŁSZ

Tylko jedna z nich jest poprawna. Wybierz ją i zaznacz znakiem X, np.:

~~X~~. B. C. albo PRA~~X~~WDA FAŁSZ

2. Jeśli się pomylisz, otocz błędna odpowiedź kółkiem i zaznacz znakiem X poprawną odpowiedź, np.

~~(X)~~ ~~X~~ C. albo PRA~~(X)~~WDA FA~~X~~SZ

3. Jeśli się pomylisz, zapisując odpowiedź w zadaniu otwartym, pomyłkę przekreśl i napisz poprawną odpowiedź

nad niepoprawnym fragmentem

Uważam, że bohater postąpił ~~dobrze~~ ^{stuszenie}.

lub obok niego

Uważam, że bohater postąpił ~~dobrze~~ stuszenie

Lista lektur obowiązkowych

Klasy VII i VIII

Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*

Aleksander Fredro, *Zemsta*

Jan Kochanowski, wybór fraszek, pieśni i trenów, w tym tren I, V, VII, VIII

Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*

Ignacy Krasicki, *Żona modna*

Adam Mickiewicz, *Reduta Orzona, Śmierć Pułkownika, Świtezianka, Dziady*
część II, wybrany utwór z cyklu *Sonety krymskie, Pan*
Tadeusz (całość)

Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*

Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis, Latarnik*

Juliusz Słowacki, *Balladyna*

Stefan Żeromski, *Szyfowe prace*

Sławomir Mrożek, *Artysta*

Melchior Wańkowicz, *Ziele na kraterze* (fragmenty), *Tędy i owędy* (wybrany
reportaż)

Zadania egzaminacyjne są wydrukowane na kolejnych stronach.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Aleksander Kamiński

KAMIENIE NA SZANIEC

Najsłynniejszym spośród indywidualnych wyczynów „Wawra”¹ była głośna na cały kraj i świat sprawa tablicy na pomniku Kopernika. Bohaterem „kopernikowskiej afery” był Alek.

W początkach lutego 1942 roku znalazł i wyczytał Alek w jakiejś encyklopedii, że Mikołaj Kopernik urodził się 19 lutego: chwila namysłu i decyzja gotowa. Trzeba odpowiednio uczcić dzień urodzin wielkiego polskiego astronoma! Jak? Usunąć niemiecką płytę zakrywającą polski napis.

Oto już pomnik. Przechodniów na ulicy mało. Wartownik policyjny wszedł widocznie gdzie się ogrzać, bo mróz jest solidny. Świetna sposobność! Bez chwili wahania wchodzi Alek na stopień cokołu i dotyka śruby. Odkręca się wyjątkowo łatwo. Jeszcze parę ruchów – wyszła. Cóż u Boga Ojca! Krew uderza do głowy Alka. Odruchowo sięga do drugiej śruby – wielka „mutra”² poddaje się bez oporu. Alek ogląda się niespokojnie dookoła. Jest ciemno. Przechodnie przesuwiają się w dali, jak we mgle. Robić! Robić! Trzecia śruba – wyszarpnięta! Czwarta – też!

Z grzotem i mocnym metalicznym dźwiękiem spada na marmur stopni wielka, gruba, mosiężna płyta i po chwili ześlizguje się w śnieg. Przerażony hałasem Alek w jednej sekundzie zeskakuje z cokołu i jak ścigany zając pędem mknie w kierunku ulicy Kopernika. Po paruset metrach staje zdyszany i nasłuchuje. Serce wali mu młotem, policzki płoną. Nasłuchuje uważnie: nic, żadnych głosów, żadnych gwizdów, żadnego ruchu. Cóż to znaczy, do licha ciężkiego? Zawraca i ostrożnie, w każdej chwili gotów do ucieczki, idzie pod pomnik i obchodzi go dookoła.

Zdumiewająca historia! Nikt niczego nie zauważył, nikt niczego nie słyszał.

Na podstawie: Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*, Warszawa 1999.

¹ „Wawer” – konspiracyjna organizacja działająca w Warszawie podczas II wojny światowej.

² Mutra – nakrętka na śrubę.

Zadanie 1. (0–1)**Dokończ podane zdanie.**

Przytoczony fragment utworu Aleksandra Kamińskiego opisuje

.....

Zadanie 2. (0–1)**Dokończ zdanie. Zaznacz literę A albo B.**

Usunięcie niemieckiej płyty z pomnika Mikołaja Kopernika było akcją ____.

zespołową	A
-----------	---

samodzielną	B
-------------	---

Zadanie 3. (0–1)**Uzupełnij zdanie. Zaznacz literę A albo B.**

„Kopernikowska afera”, o której jest mowa w przytoczonym fragmencie, miała związek z rocznicą ____ Mikołaja Kopernika.

urodzin	A
---------	---

śmierci	B
---------	---

Zadanie 4. (0–1)**Dokończ zdanie. Zaznacz literę A albo B.**

Wydarzenia, o których mowa w przytoczonym fragmencie, rozgrywają się ____.

jesienią	A
----------	---

zimą	B
------	---

Zadanie 5. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz literę A albo B.

W wypowiedzi *Serce wali mu młotem* zastosowano ____.

przenośnię	A
------------	---

epitet	B
--------	---

Zadanie 6. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższej informacji. Zaznacz PRAWDA albo FAŁSZ.

Użyte w tekście sformułowanie *jak zając pędem mknie* oznacza, że bohater szybko ucieka.

PRAWDA

FAŁSZ

Zadanie 7. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższej informacji. Zaznacz PRAWDA albo FAŁSZ.

Powtórzenie zaimka *żaden* we fragmencie *żadnych głosów, żadnych gwizdów, żadnego ruchu* służy podkreśleniu panującej ciszy.

PRAWDA

FAŁSZ

Zadanie 8. (0–1)

Napisz, dlaczego Alek otrzymał honorowy pseudonim „Kopernicki”.

.....

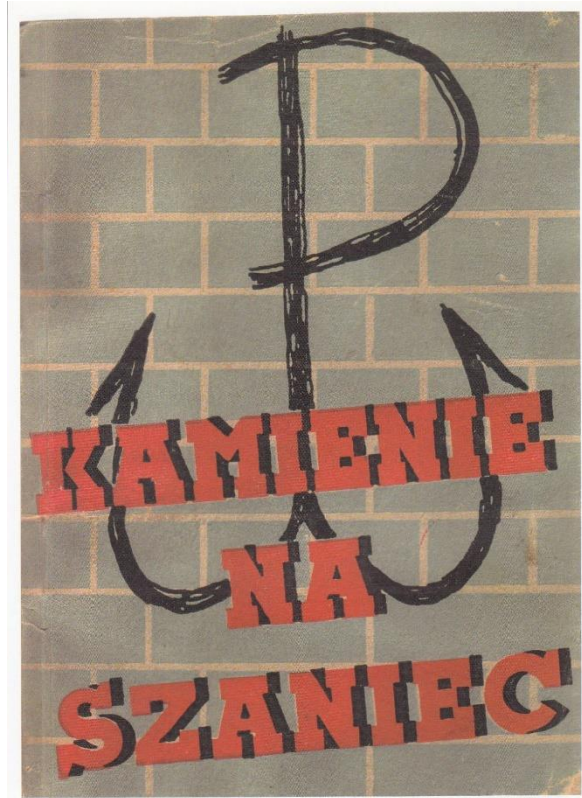
.....

.....

.....

Zadanie 9. (0–2)

Kamienie na szaniec to historia o przyjaźni, odwadze i walce grupki przyjaciół z Szarych Szeregów. Jedną ze wspólnych akcji sabotażowych, w których brali udział Alek i jego przyjaciele, było pisanie na murach litery P z kotwicą. Taki znak został umieszczony na ilustracji znajdującej się poniżej.

9.1. Podaj pseudonim lub imię i nazwisko jednego z przyjaciół Alka. Odwołaj się do znajomości całego utworu *Kamienie na szaniec*.

.....

.....

9.2. Napisz, co oznacza litera P z kotwicą widoczna na ilustracji.

.....

.....

Zadanie 10. (0–2)

Który z bohaterów lektury obowiązkowej (wybranej spośród lektur wymienionych na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego), innej niż *Kamienie na szaniec*, wykazał się odwagą? Uzasadnij swój wybór.

Bohater:

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

Zadanie 11. (0–2)

11.1. Dokończ zdanie. Zaznacz literę A albo B.

Wyrazy *przyjaźń*, *wolność* i *młodość* są ____ .

rzeczownikami	A
---------------	---

czasownikami	B
--------------	---

11.2. Dokończ zdanie. Zaznacz poprawną odpowiedź.

Wyrazy *przyjaźń*, *wolność* i *młodość* są rodzaju

- A. żeńskiego.
- B. męskiego.
- C. nijakiego.

Zadanie 12. (0–2)

Przeczytaj fragment utworu.

*Pociemniało mi w oczach – a gdym łzy ocierał,
Słyszałem, że coś do mnie mówił mój Jenerał.
On przez lunetę wspartą na moim ramieniu
Długo na szturm i szaniec poglądał w milczeniu.
Na koniec rzekł: „Stracona”. – Spod lunety jego
Wymknęło się łez kilka, – rzekł do mnie: „Kolego,
Wzrok młody od szkieł lepszy; patrzaj, tam na wale,
Znasz Ordoną, czy widzisz, gdzie jest?”*

12.1. Uzupełnij zdanie.

Przytoczony fragment pochodzi z utworu pt., którego autorem jest Adam Mickiewicz.

12.2. Napisz, jak zakończyła się obrona fortu. Odwołaj się do całego utworu Adama Mickiewicza.

.....

.....

.....

.....

.....

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

OBIADY CZWARTKOWE

Obiady czwartkowe to jeden z najgłośniejszych polskich salonów literackich doby oświecenia. Początkiem obiadów czwartkowych były spotkania Towarzystwa Przyjaciół Kilku. Głównym „dyrygentem” zebrań czwartkowych był król Stanisław August. Król zapraszał grono wybranych osób na Zamek Królewski. Kryteria doboru tych osób były różne. W znacznym stopniu decydowały o nim zasługi i talent, ale nie tylko, „czasem mała okoliczność sprzyjała niektórym do otrzymania tego zaszczytu”.

Z wybitnych poetów na obiady czwartkowe uczęszczał m.in. Ignacy Krasicki. Bywali na nich również działacze oświatowi, pisarze, publicyści oraz przedstawiciele rodów magnackich, parający się piórem, aktywni politycznie i kulturalnie. Nie brali udziału w sesjach literackich, jak utrwaliło się w niektórych przekazach pamiętnikarskich i literackich, artyści spod znaku pędzla, dłuta i cyrkla; tych Stanisław August podejmował oddzielnie na obiadach środowych, czyli na obiadach „architektonicznych i malarskich”.

Na obiadach czwartkowych panowała atmosfera wolności słowa. Czytano utwory, dyskutowano na ich temat, zabawiano się również lekką, dowcipną rozmową, pełną celnych sformułowań, błyskotliwych puent. Król gustował w takiej rozmowie; sam był w niej mistrzem. Odczytywane na tych zebraniach utwory poetyckie, projekty różnych pomysłów kulturalnych, prawnych i naukowych były publikowane na łamach „Zabaw Przyjemnych i Pożytecznych”¹.

Król starał się godnie podejmować zaproszonych gości – także pod względem kulinarnym. Obiad czwartkowy składał się zwykle z następujących potraw: barszcz z uszkami, marynaty, kiszki, kielbasy, paszteciki, wszystko wykwiłne i wyborne dla smaku i dla oka; na koniec podawano różne mięsiwa.

Na podstawie: www.edupedia.pl

¹ „Zabawy Przyjemne i Pożyteczne” – pierwsze polskie czasopismo literackie.

Zadanie 13. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz poprawną odpowiedź.

Z tekstu wynika, że król był mistrzem w dziedzinie

- A. muzyki.
- B. gotowania.
- C. prowadzenia rozmów.

Zadanie 14. (0–2)**14.1. Oceń prawdziwość poniższej informacji. Zaznacz PRAWDA albo FAŁSZ.**

W pierwszym akapicie tekstu pojawia się informacja o tym, gdzie odbywały się obiady czwartkowe.

PRAWDA

FAŁSZ

14.2. Dokończ zdanie. Zaznacz literę A albo B.

W ostatnim akapicie tekstu pojawia się informacja o tym, ____.

kto znajdował się wśród gości obiadów czwartkowych	A
--	---

co podawano do jedzenia podczas obiadów czwartkowych	B
--	---

Zadanie 15. (0–1)**Dokończ zdanie. Zaznacz literę A albo B.**

Spotkania z malarzami król Stanisław August organizował ____.

w środy	A
---------	---

w czwartki	B
------------	---

Zadanie 16. (0–1)**Oceń prawdziwość poniższej informacji. Zaznacz PRAWDA albo FAŁSZ.**

Utwory poetyckie odczytywane na obiadach czwartkowych były potem publikowane w prasie.

PRAWDA

FAŁSZ

Zadanie 17. (0–1)**Dokończ podane zdanie.**

Sformułowanie *wykwintne i wyborne dla smaku i dla oka* użyte w celu określenia potraw oznacza, że te potrawy były nie tylko smaczne, ale też

.....

Zadanie 18. (0–2)

Na podstawie tekstu podaj jedną cechę charakteru króla Stanisława Augusta i potwierdź ją odpowiednim przykładem z tekstu.

Cecha:

Przykład z tekstu potwierdzający tę cechę:

.....

.....

.....

Zadanie 19. (0–2)

19.1. Dokończ zdanie. Zaznacz literę A albo B.

W wyrażeniu *najgłośniejszy polski salon literacki* podkreślonego wyrazu użyto w znaczeniu ____.

najhałaśliwszy	A
----------------	---

najsławniejszy	B
----------------	---

19.2. Dokończ zdanie. Zaznacz literę A albo B.

W wypowiedzeniu *Głównym „dyrygentem” zebrań czwartkowych był król Stanisław August* podkreślonego wyrazu użyto w znaczeniu ____.

dosłownym	A
-----------	---

przenośnym	B
------------	---

Zadanie 20. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz literę A albo B.

Wypowiedzenie *Król zapraszał grono wybranych osób na Zamek Królewski* jest zdaniem ____.

pojedynczym	A
-------------	---

złożonym	B
----------	---

Zadanie 21. (0–3)

Napisz ogłoszenie o organizowanej w Twojej szkole wystawie pt. „Uczestnicy obiadów czwartkowych”. Pamiętaj o podaniu wszystkich niezbędnych informacji.

Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

OGŁOSZENIE

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 22. (0–20)

Dokładnie przeczytaj każdy z podanych tematów.

Podjmij decyzję, na który temat napiszesz wypracowanie.

Pamiętaj!

Musisz napisać wypracowanie tylko na jeden z podanych tematów: temat 1. lub temat 2.

Temat 1.

Napisz rozprawkę na temat, czy jest coś lepszego na świecie niż przyjaźń. W swoich rozważaniach odnieś się do przyjaźni bohaterów lektury obowiązkowej (wybranej spośród lektur wymienionych na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego). Pisz zgodnie z tematem i planem. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 60 wyrazów.

Pisz zgodnie z planem:

- we wstępie przedstaw swoje stanowisko na ten temat,
- w rozwinięciu uzasadnij, dlaczego tak uważasz, i swoje uzasadnienie potwierdź przykładem z lektury obowiązkowej,
- w zakończeniu napisz wniosek, jaki wynika z całej Twojej wypowiedzi.

Temat 2.

Napisz opowiadanie o wydarzeniu w Twojej szkole, w którym mógłby wziąć udział bohater lektury obowiązkowej (wybranej spośród lektur wymienionych na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego).

Pisz zgodnie z tematem i planem. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 60 wyrazów.

Pisz zgodnie z planem:

- we wstępie przedstaw bohatera wybranej przez Ciebie lektury obowiązkowej,
- w rozwinięciu przedstaw i opisz wydarzenie, w którym udział wziął wybrany bohater,
- wprowadź co najmniej pięć elementów spośród podanych: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, moment najwyższego napięcia, dialog, monolog, wspomnienie przeszłości,
- w zakończeniu podsumuj swoją wypowiedź.

